

Υπόθεση C-426/21

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

13 Ιουλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Μαΐου 2021

Ενάγουσες (αναιρεσίβλητες ενώπιον του ΟGH):

Seven.One Entertainment Group GmbH

Puls 4 TV GmbH & Co. KG

Εναγομένη (αναιρεσείουσα ενώπιον του ΟGH):

Ocilion IPTV Technologies GmbH

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δικαίωμα του δημιουργού – Επιγραμμική συσκευή εγγραφής βίντεο – Εξαίρεση στην οποία εμπίπτει η ιδιωτική αντιγραφή – Δυνατότητα εφαρμογής – Έννοια της «παρουσιάσεως στο κοινό» – Ερμηνεία

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία της οδηγίας 2001/29· άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης εθνική διάταξη η οποία, στηριζόμενη στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και

συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), επιτρέπει τη χρήση επιγραμμικής συσκευής εγγραφής βίντεο που διατίθεται από εμπορικό φορέα, η οποία

α) λόγω της τεχνικής διαδικασίας διαγραφής διπλοτύπων που χρησιμοποιεί, δεν δημιουργεί αυτοτελές αντίγραφο του προγραμματισμένου περιεχομένου τηλεοπτικής εκπομπής για κάθε εγγραφή που γίνεται από χρήστη, αλλά, αν το επίμαχο περιεχόμενο έχει ήδη αποθηκευθεί με πρωτοβουλία άλλου χρήστη που προέβη πρώτος σε εγγραφή, δημιουργεί απλώς ένα σημείο αναφοράς που επιτρέπει στον επόμενο χρήστη να έχει πρόσβαση στο ήδη αποθηκευμένο περιεχόμενο προς αποφυγή πλεοναζόντων δεδομένων·

β) έχει λειτουργία επαναλήψεως, στο πλαίσιο της οποίας παρέχεται η δυνατότητα αναζήτησεως και παρακολουθήσεως του συνόλου του τηλεοπτικού προγράμματος όλων των επιλεγμένων καναλιών που έχουν εγγραφεί επί εικοσιτετραώρου βάσεως και σε διάστημα επτά ημερών, εφόσον ο χρήστης προβεί άπαξ σε σχετική επιλογή σημειώνοντας το αντίστοιχο τετραγωνίδιο που υπάρχει στο μενού της επιγραμμικής συσκευής εγγραφής βίντεο· και

γ) παρέχει στον χρήστη (είτε ενσωματωμένη σε υπηρεσία εγγραφής σε νέφος (cloud) του παρόχου είτε στο πλαίσιο επιτόπιας, προσφερόμενης από τον πάροχο, ολοκληρωμένης λύσεως IPTV (τηλεοράσεως μέσω διαδικτυακού πρωτοκόλλου) και πρόσβαση σε προστατευμένα περιεχόμενα εκπομπών χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου;

2. Έχει η φράση «παρουσίαση στο κοινό» του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), την έννοια ότι η παρουσίαση αυτή γίνεται από εμπορικό πάροχο (επιτόπιας) ολοκληρωμένης λύσεως IPTV στο πλαίσιο της οποίας ο τελευταίος, εκτός από το λογισμικό και το υλισμικό για τη λήψη τηλεοπτικών προγραμμάτων μέσω διαδικτύου, παρέχει και τεχνική υποστήριξη και προβαίνει διαρκώς σε αναπροσαρμογές της υπηρεσίας οι οποίες ωστόσο διενεργούνται εξ ολοκλήρου στις υποδομές του πελάτη, αν η υπηρεσία δεν παρέχει στον χρήστη πρόσβαση μόνον σε περιεχόμενα εκπομπών για τα οποία ο εκάστοτε δικαιούχος έχει συμφωνήσει την επιγραμμική χρήση τους, αλλά και σε προστατευμένα περιεχόμενα για τα οποία δεν υφίσταται αντίστοιχη εκκαθάριση δικαιωμάτων και ο πάροχος

α) μπορεί να επηρεάσει την επιλογή των τηλεοπτικών προγραμμάτων τα οποία μπορεί να λαμβάνει ο τελικός χρήστης μέσω της υπηρεσίας,

β) γνωρίζει ότι η υπηρεσία που παρέχει καθιστά δυνατή και τη λήψη προστατευμένων περιεχομένων εκπομπών χωρίς τη συναίνεση των δικαιούχων, εντούτοις

γ) δεν διαφημίζει τη δυνατότητα αυτή με σκοπό την παράνομη χρήση της υπηρεσίας του, ώστε να παράσχει κατ' αυτόν τον τρόπο ένα σημαντικό κίνητρο για την αγορά του προϊόντος, αλλά, αντιθέτως, κατά τη σύναψη της συμβάσεως επισημαίνει στους πελάτες του ότι οι ίδιοι είναι υπεύθυνοι να μεριμνούν για την παραχώρηση των απαιτούμενων δικαιωμάτων, και

δ) μέσω της δραστηριότητάς του δεν παρέχει ειδική πρόσβαση στα περιεχόμενα εκπομπών των οποίων η λήψη θα ήταν αδύνατη ή εξαιρετικά δυσχερής χωρίς τη σύμπραξή του;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας: Άρθρα 2, 3 και 5.

Συναφείς διατάξεις του εθνικού δικαίου

Urheberrechtsgesetz (νόμος περί δικαιωμάτων του δημιουργού, στο εξής: UrhG): Άρθρα 15, 17, 18, 18a, 42, 59a και 76a.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Οι ενάγουσες είναι τηλεοπτικοί οργανισμοί. Η εναγομένη παρέχει σε επιτηδευματίες (φορείς εκμεταλλεύσεως δικτύων, ξενοδοχεία, στάδια κ.λπ.) εξατομικευμένες ολοκληρωμένες λύσεις IPTV (μεταδόσεως τηλεοπτικών εκπομπών μέσω διαδικτύου σε κλειστό δίκτυο). Εκτός από παροχές περιεχομένων υπό μορφή πακέτων τηλεοπτικών καναλιών, οι εν λόγω υπηρεσίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και την επιγραμμική συσκευή εγγραφής βίντεο που επιτρέπει την ετεροχρονισμένη τηλεθέαση είτε μέσω δημιουργίας επιμέρους εγγραφών είτε μέσω διαδοχικών εγγραφών τηλεοπτικών προγραμμάτων στο σύνολό τους. Μεταξύ άλλων, η υπηρεσία περιλαμβάνει και λειτουργία επαναλήψεως, μέσω της οποίας είναι δυνατή η εκ νέου παρακολούθηση εκπεμπόμενων περιεχομένων που έχουν προβληθεί έως και επτά ημέρες πριν. Οι εγγραφές μέσω της επιγραμμικής συσκευής εγγραφής βίντεο πραγματοποιούνται μόνον εφόσον ο τελικός χρήστης επιλέξει τον αντίστοιχο προγραμματισμό. Η ενεργοποίηση της λειτουργίας επαναλήψεως πρέπει επίσης να γίνει από τον τελικό χρήστη. Βάσει αυτών των προγραμματισμών, το σύστημα πραγματοποιεί τις εγγραφές κατά τρόπο πλήρως αυτοματοποιημένο και, συνήθως, τις αποθηκεύει στο προσωπικό αρχείο κάθε χρήστη που προβαίνει σε εγγραφή (μοναδικό αντίγραφο - single copy). Εντούτοις, στο παρασκήνιο εξελίσσεται διαδικασία διαγραφής διπλοτύπων –χωρίς να γίνεται αντιληπτή από τον τελικό χρήστη– που εμποδίζει τη δημιουργία περισσότερων αντιγράφων των εκπεμπόμενων

περιεχομένων για περισσότερους πελάτες σε περίπτωση ταυτόσημου προγραμματισμού εγγραφών· μάλιστα, σταματά στο πρώτο αντίγραφο που έχει δημιουργηθεί, στο οποίο όλοι οι τελικοί χρήστες που έχουν προγραμματίσει την ίδια εγγραφή μπορούν να έχουν πρόσβαση μέσω στοιχείου αναφοράς το οποίο τους αποδίδεται ατομικά. Το αντίγραφο διαγράφεται μόνον αφού και ο τελευταίος χρήστης καταργήσει τον προγραμματισμό της εκάστοτε εγγραφής.

- 2 Η ολοκληρωμένη λύση IPTV που προσφέρει η εναγομένη διατίθεται σε δύο εκδόσεις, ήτοι υπό μορφή υπολογιστικού νέφους (cloud) ή ως επιτόπια (on premise) λύση.
- 3 Η λύση του υπολογιστικού νέφους φιλοξενείται άμεσα από την εναγομένη (δηλαδή λειτουργεί στους δικούς της διακομιστές).
- 4 Στο πλαίσιο της επιτόπιας λύσεως, η εναγομένη παρέχει στους φορείς εκμεταλλεύσεως δικτύων υλισμικό και λογισμικό, καθώς και τεχνική υποστήριξη (επίλυση σφαλμάτων και ρύθμιση των παραμέτρων της υπηρεσίας σε διαρκή βάση), και συνάπτει με αυτούς σύμβαση-πλαίσιο δυνάμει της οποίας οι εν λόγω φορείς κάνουν χρήση των λύσεων συστημάτων IPTV, προκειμένου οι ίδιοι ή για λογαριασμό αντισυμβαλλόμενου να παρέχουν υπηρεσίες IPTV σε τελικούς πελάτες, ενώ αυτοί είναι υπεύθυνοι για την εξασφάλιση των αντίστοιχων δικαιωμάτων καλωδιακής αναμεταδόσεως και περιεχομένου. Κατά τα προβλεπόμενα στην εν λόγω σύμβαση-πλαίσιο, ο φορέας εκμεταλλεύσεως δικτύου οφείλει να διασφαλίζει ότι κατέχει τα απαιτούμενα δικαιώματα για το σύνολο των περιεχομένων τα οποία (με τη βοήθεια των τεχνολογικών λύσεων που του παρέχονται από την εναγομένη) μεταδίδει ή διατηρεί. Επιπροσθέτως, ο πελάτης της εναγομένης υποχρεούται, με δική του ευθύνη και έξοδα, να μεριμνά ώστε να κατέχει τις απαιτούμενες άδειες και τα δικαιώματα καλωδιακής αναμεταδόσεως για τα περιεχόμενα (όπως, παραδείγματος χάριν, τηλεοπτικά προγράμματα) και τις μορφές χρήσεως καθώς και για τα λοιπά έργα των οποίων γίνεται χρήση και τα οποία μεταδίδονται ή διατίθενται με τη βοήθεια του συστήματος IPTV. Εκτός από γραμμικές υπηρεσίες (αναλογικές ή ψηφιακές), η εν λόγω σύμβαση-πλαίσιο περιλαμβάνει μη γραμμικές υπηρεσίες (όπως, παραδείγματος χάριν, τηλεόραση μέσω διαδικτύου).
- 5 Τα τηλεοπτικά προγράμματα που παράγονται και μεταδίδονται από τις ενάγουσες περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο σταθμών εκπομπής της εναγομένης και των διαφόρων φορέων εκμεταλλεύσεως δικτύων που χρησιμοποιούν το προϊόν IPTV της εναγομένης υπό μορφή επιτόπιας λύσεως ή λύσεως υπολογιστικού νέφους. Η εναγομένη ενημερώνει τους πελάτες της ότι διαθέτει απευθείας συμφωνίες παραχωρήσεως αδειών με ομίλους σταθμών εκπομπής. Οι ενάγουσες δεν συναίνεσαν στην αναμετάδοση μέσω ροής διαδικτύου (internet streaming).
- 6 Οι ενάγουσες ζητούν να απαγορευθεί στην εναγομένη με λήψη προσωρινών μέτρων α) να παρουσιάζει στο κοινό, να (ανα)μεταδίδει ή να διαθέτει τηλεοπτικά προγράμματα των εναγουσών χωρίς τη συναίνεσή τους, υπό μορφή ζωντανής μεταδόσεως, ιδίως στο πλαίσιο της λύσεως του υπολογιστικού νέφους που

παρέχει ή παρόμοιων προσφορών, β) να προσφέρει στους πελάτες της, ιδίως στο πλαίσιο της επιτόπιας λύσεως ή παρόμοιων προσφορών, υπηρεσίες ή προϊόντα που τους επιτρέπουν να παρουσιάζουν στο κοινό, υπό μορφή ζωντανής μεταδόσεως, να (ανα)μεταδίδουν ή να διαθέτουν τηλεοπτικά προγράμματα των εναγουσών χωρίς τη συναίνεσή τους, γ) μέσω της αποθήκευσης να αναπαράγει η ίδια ή τρίτοι τηλεοπτικά προγράμματα των εναγουσών χωρίς τη συναίνεσή τους, ιδίως μέσω προσφορών όπως η επιγραμμική συσκευή εγγραφής βίντεο στο πλαίσιο της λύσεως υπολογιστικού νέφους της εναγομένης ή παρόμοιων προσφορών, ή να παρέχει αντίγραφα των τηλεοπτικών προγραμμάτων στους πελάτες της υπηρεσίας υπολογιστικού νέφους της ή στους πελάτες τους με σκοπό την παραγωγή (ιδιωτικών) αντιγράφων· και δ) να παρέχει στους πελάτες της, ιδίως στο πλαίσιο της επιτόπιας λύσεως ή παρόμοιων προσφορών, υπηρεσίες ή προϊόντα που επιτρέπουν στους ίδιους ή σε τρίτους τη χωρίς τη συναίνεσή τους, μέσω αποθήκευσης, αναπαραγωγή τηλεοπτικών προγραμμάτων των εναγουσών ή τη διάθεση αντιγράφων των εν λόγω προγραμμάτων σε τελικούς πελάτες με σκοπό την παραγωγή (ιδιωτικών) αντιγράφων.

- 7 Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτή την αίτηση με εξαίρεση το πρώτο αίτημα.
- 8 Το εφετείο (ήτοι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο) έκανε εν όλω δεκτή την αίτηση.
- 9 Κατά της εν λόγω αποφάσεως βάλλει η εναγομένη, η οποία ήδη ζητεί ενώπιον του OHG την απόρριψη της αιτήσεως στο σύνολό της.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 10 Οι ενάγουσες υποστηρίζουν ότι, όσον αφορά την επιγραμμική συσκευή εγγραφής βίντεο, η εναγομένη εφαρμόζει μια διαδικασία που λειτουργεί μέσω «κύριου αντιγράφου» (μήτρας). Με τον τρόπο αυτόν, τα εκπεμπόμενα περιεχόμενα δεν αποθηκεύονται για κάθε τελικό πελάτη ατομικά και κατά παραγγελία του σε τμήμα ελεγχόμενο από τον εν λόγω πελάτη αλλά, αντιθέτως, όλοι οι τελικοί πελάτες μπορούν να αναζητήσουν και να έχουν πρόσβαση σε αυτό το κύριο αντίγραφο που έχει δημιουργηθεί από την εναγομένη. Ως εκ τούτου, η υπηρεσία της εναγομένης παρέχει στους τελικούς πελάτες μέσω της λειτουργίας επαναλήψεως τη δυνατότητα να παρακολουθούν ετεροχρονισμένα και όσο συχνά το επιθυμούν τα προγράμματα των εναγουσών επί έως και επτά ημέρες. Κατά τις ενάγουσες, η επιγραμμική συσκευή εγγραφής βίντεο και η λειτουργία επαναλήψεως δεν καλύπτεται από την εξαίρεση που ορίζει το δικαίωμα του δημιουργού. Όσον αφορά την επιτόπια λύση, πρόκειται περί παρουσιάσεως στο κοινό κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29.
- 11 Η εναγομένη αντιτάσσει ότι οι αναπαραγωγές που πραγματοποιούνται μέσω της υπηρεσίας της συνιστούν νόμιμα ψηφιακά ιδιωτικά αντίγραφα κατά την έννοια του άρθρου 42 UrhG. Όπως υποστηρίζει, στους τελικούς πελάτες παρέχεται μόνο η υποδομή και το μέσο αποθηκεύσεως δεδομένων, ώστε μόνον αυτοί να είναι σε θέση να εκκινούν και να τερματίζουν τις επιμέρους εγγραφές. Συνεπώς, η εξουσία

οργανώσεως της δημιουργίας αντιγράφων δεν ανήκει στην εναγομένη, καθόσον αυτή δεν δημιουργεί κύρια αντίγραφα που προσβάλλουν το δικαίωμα του δημιουργού. Κατά την εναγομένη, η διαδικασία διαγραφής διπλοτύπων που εκτελείται στο παρασκήνιο στοχεύει αποκλειστικά στη βελτιστοποίηση των πόρων. Ως εκ τούτου, εφαρμόζεται απλώς το σύστημα της επιτόπιας συσκευής εγγραφής βίντεο, δηλαδή της συσκευής εγγραφής σκληρού δίσκου. Κατά συνέπεια, η χρήση των λειτουργιών της επιτόπιας λύσεως της εναγομένης από τους πελάτες της κείται εκτός της έννομης σφαίρας επιρροής της. Η ίδια διαθέτει μόνο το αναγκαίο υλισμικό και λογισμικό και δεν ασκεί ούτε καν έμμεσο έλεγχο στη χρήση του συστήματός της.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 12 Με το πρώτο ερώτημα ζητείται να διευκρινισθεί αν οι αναπαραγωγές εκπεμπόμενων περιεχομένων που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια της επιγραμμικής συσκευής εγγραφής βίντεο η οποία παρέχεται από την εναγομένη εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 42, παράγραφος 4, UrhG, για τα ιδιωτικά αντίγραφα (στο εξής και: εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής).
- 13 Το αιτούν δικαστήριο συμμερίζεται την κρατούσα στη νομική θεωρία σε Αυστρία και Γερμανία άποψη ότι η εμπορική εκμετάλλευση επιγραμμικής συσκευής εγγραφής βίντεο στην οποία, εν τέλει, διατηρείται ραδιοτηλεοπτικό περιεχόμενο με σκοπό να καταστεί προσβάσιμο στους τελικούς χρήστες, ανεξαρτήτως του ποιος κινεί τυπικά τη διαδικασία εγγραφής, δεν δύναται να εμπίπτει στην εξαίρεση της ιδιωτικής αντιγραφής. Εντούτοις, η απάντηση στο ερώτημα κατά πόσον πρόκειται περί «acte clair» είναι λιγότερο προφανής.
- 14 Με το δεύτερο ερώτημα ζητείται να διευκρινισθεί αν, στο πλαίσιο της παρεχόμενης από αυτήν ολοκληρωμένης επιτόπιας λύσεως, μπορεί να καταλογισθεί στην εναγομένη ευθύνη για παρουσίαση στο κοινό προστατευμένων εκπεμπόμενων περιεχομένων κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29.
- 15 Αυτό θα συνέβαινε, αν αρκούσε η εν γνώσει διευκόλυνση παράνομων πράξεων τρίτων (ήτοι, εν προκειμένω, των προσβολών των δικαιωμάτων του δημιουργού).
- 16 Εάν, ωστόσο, για την εν λόγω διευκόλυνση έπρεπε επιπροσθέτως να συντρέχει το ειδικό στοιχείο της βουλήσεως, δεν μπορεί να καταλογισθεί στην εναγομένη ευθύνη για παρουσίαση στο κοινό.